

**PROGRAM WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ INNYMI PODMIOTAMI WYMNIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY
Z DNIA 24 KWIEŃNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE W 2023 ROKU**

**Rozdział 1.
ZAGADNIENIA WPROWADZAJĄCE**

§1.

Program współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3. ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2023 roku określa:

- 1) cel główny i cele szczegółowe programu,
- 2) zasady współpracy,
- 3) zakres przedmiotowy współpracy,
- 4) formy współpracy,

- 5) priorytetowe zadania współpracy,
- 6) okres realizacji współpracy,
- 7) sposób realizacji programu,
- 8) wysokość środków planowanych na realizację programu,
- 9) sposób oceny realizacji programu,
- 10) informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji,
- 11) tryb powoływania oraz zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

§2.

Ilekcroć w programie jest mowa o:

- 1) **budżecie** – rozumie się przez to Budżet Samorządu Województwa Podlaskiego,
- 2) **dostępności** – rozumie się przez to właściwość środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno – komunikacyjnych oraz produktów i usług, pozwalającą osobom z niepełnosprawnościami i innymi osobami ze szczególnymi potrzebami na korzystanie z nich na zasadzie równości z innymi osobami. W myśl ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami dostępności może być zapewniana przede wszystkim dzięki stosowaniu koncepcji uniwersalnego projektowania a w szczególnych przypadkach poprzez stosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień.
- 3) **dotacji** – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 121 ust. 1 pkt 1 lit. e. oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- 4) **jednostce organizacyjnej Województwa** – rozumie się przez to jednostki organizacyjne Województwa Podlaskiego, w szczególności Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku i Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku,
- 5) **komisjach konkursowych** – rozumie się przez to komisje konkursowe ds. opiniowania i rekomendowania ofert na realizację zadań publicznych,
- 6) **konkursie ofert** – rozumie się przez to otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy,
- 7) **Marszałku** – rozumie się przez to Marszałka Województwa Podlaskiego,
- 8) **organizacjach pozarządowych** - rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz inne podmioty o których mowa w art. 3 ust 3 ww. ustawy,
- 9) **Programie** – rozumie się przez to Program współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi

w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie uchwalony przez Sejmik Województwa,

- 10) **Radzie** – rozumie się przez to Podlaską Radę Działalności Pożytku Publicznego,
- 11) **ROPS** - rozumie się przez to Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku,
- 12) **Samorządzie Województwa** – rozumie się przez to Samorząd Województwa Podlaskiego,
- 13) **Sejmiku Województwa** – rozumie się przez to Sejmik Województwa Podlaskiego,
- 14) **Urzędzie** – rozumie się przez to Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku,
- 15) **umowie** – rozumie się przez to umowę o wsparcie lub o powierzenie realizacji zadania publicznego,
- 16) **ustawie** – rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 17) **właściwej komórce** – rozumie się przez to funkcjonujące w ramach struktury Urzędu Departamenty i Biura: Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Departament Edukacji, Sportu i Turystyki, Departament Zdrowia, Departament Ochrony Środowiska, Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- 18) **Województwie** – rozumie się przez to Województwo Podlaskie,
- 19) **Zarządzie Województwa** – rozumie się przez to Zarząd Województwa Podlaskiego.

Rozdział 2.

CELE WSPÓŁPRACY

§3.

Celem głównym współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego i zwiększenie poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych na terenie Województwa oraz wspomaganie zrównoważonego rozwoju.

Pożądany obraz Województwa Podlaskiego, wyrażony w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2030, brzmi: Ambitne Podlaskie: przedsiębiorcze – partnerskie – perspektywiczne. Te trzy filary determinują działania podejmowane w ramach realizacji Strategii i są odpowiedzią na formułowane potrzeby rozwojowe regionu również w kontekście współpracy ze środowiskiem NGO.

§4.

Celami szczegółowymi współpracy z organizacjami pozarządowymi są w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających poprawie jakości życia mieszkańców Województwa poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych oraz zwiększanie dostępności działań Województwa i sektora pozarządowego dla wszystkich,
- 2) budowanie partnerskiej współpracy opartej o wzajemne zaufanie i poszanowanie stron,
- 3) prowadzenie wspólnych działań mających na celu aktywizację społeczności Województwa,
- 4) zwiększanie wpływu sektora pozarządowego i społeczności lokalnych na kreowanie polityki społecznej i gospodarczej w Województwie,
- 5) wspieranie aktywności obywatelskiej mieszkańców Województwa, umacnianie w nich świadomości społecznej i poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę regionalną i lokalną,
- 6) promocja postaw obywatelskich i prospołecznych, w szczególności wolontariatu,
- 7) wspieranie rozwoju instytucjonalnego, profesjonalizacji oraz integracji sektorowej organizacji pozarządowych w wymiarze branżowym i terytorialnym.

Rozdział 3.

ZASADY WSPÓLPRACY

§5.

Współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi opiera się na następujących zasadach:

- 1) **partnerstwa** – co oznacza, że Samorząd Województwa i organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz zgodnie z trybem wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązania oraz wykonywaniu zadań publicznych;
- 2) **pomocniczości** – zgodnie, z którą realizacja możliwie szerokiego zakresu zadań publicznych Województwa powinna odbywać się poprzez struktury usytuowane jak najbliżej obywateli, natomiast Województwo podejmuje działania na rzecz pobudzania, wspomaganie i uzupełniania działalności sektora pozarządowego;

- 3) **efektywności** – w myśl której współpraca Województwa z organizacjami pozarządowymi uwzględnia kryterium efektywności;
- 4) **jawności podejmowanych działań** – zgodnie, z którą Województwo i organizacje pozarządowe wzajemnie udostępniają informacje o zamiarach i celach realizowanych zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca;
- 5) **legalności** – w myśl której wszelkie działania Województwa i organizacji pozarządowych odbywają się w granicach i na podstawie przepisów prawa;
- 6) **suwerenności stron** – zgodnie, z którą Samorząd Województwa respektuje odrębność i suwerenność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznając ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących do sfery zadań publicznych;
- 7) **uczciwej konkurencji** – oznacza kształtowanie przejrzystych zasad współpracy, opartych na równych kryteriach wyboru i bezstronności w ocenie podejmowanych działań.

Rozdział 4.

ZAKRES PRZEDMIOTOWY

§ 6.

Przedmiotem współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy.

Rozdział 5.

FORMY WSPÓŁPRACY

§ 7.

Współpraca Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi ma charakter finansowy i pozafinansowy.

§ 8.

Współpraca o charakterze finansowym realizowana jest w trybie:

- 1) otwartych konkursów ofert – zlecenia realizacji zadań publicznych zgodnie z art. 11 ustawy, w formie powierzenia lub wspierania zadań publicznych,

- 2) z pominięciem otwartego konkursu ofert – na podstawie oferty realizacji zadania publicznego, zgodnie z art. 19 a ustawy.
- 3) regrantingu – zlecenie realizacji zadania publicznego na podstawie art. 16 a ustawy.

W przypadku zlecenia lub powierzania na podstawie umowy realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych lub udzielania zamówień publicznych podmiotom innym niż podmioty publiczne współpraca jest realizowana z uwzględnieniem warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 poz. 1062).

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami następuje, o ile jest to możliwe, z uwzględnieniem uniwersalnego projektowania.

§ 9.

Współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się w następujących formach:

- 1) konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji,
- 2) konsultowania aktów prawnych z Radą,
- 3) tworzenia wspólnych zespołów konsultacyjnych o charakterze doradczym lub inicjatywnym, w tym włączanie organizacji pozarządowych do współtworzenia, monitorowania i oceny polityk publicznych poprzez udział w pracach ciał opiniodawczych, doradczych i konsultacyjnych na szczeblu Województwa, w szczególności w ramach Regionalnego Forum Terytorialnego - w zakresie programowania Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2021 – 2027 oraz monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030.
- 4) wzajemnego informowania o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków,
- 5) promocji i pomocy w organizacji wolontariatu na obszarze województwa podlaskiego oraz we współpracy z innymi regionami,
- 6) rozwijania praktyki dialogu obywatelskiego w tym dyskusji i debat o tematyce społeczno-gospodarczej, m.in. poprzez organizację forów (w tym spotkań i konferencji) organizacji pozarządowych z administracją publiczną i biznesem,
- 7) partnerstwa w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć,

- 8) obejmowania patronatem Marszałka wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- 9) promowania rozwoju ekonomii społecznej,
- 10) prowadzenia stałego serwisu informacyjnego dotyczącego współpracy międzysektorowej www.podlaskie.eu,
- 11) rekomendowania inicjatyw przygotowanych przez organizacje pozarządowe oraz samych organizacji w przypadku ubiegania się o fundusze zewnętrzne, poszukiwania partnerów, itp.,
- 12) informowania o możliwości pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na działalność organizacji pozarządowych,
- 13) udostępniania organizacjom w miarę możliwości pomieszczeń Urzędu, materiałów promocyjnych o województwie podlaskim na regionalne, krajowe i międzynarodowe konferencje, sympozja i inne wydarzenia,
- 14) włączania organizacji pozarządowych w działania promocyjne Województwa, poprzez zapraszanie do udziału w targach i innych wydarzeniach promocyjnych w kraju i za granicą,
- 15) promocji dobrych praktyk współpracy międzysektorowej.

Rozdział 6.

PRIORYTETOWE ZADANIA WSPÓŁPRACY

§ 10.

Obszary współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi obejmują sfery zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy.

Priorytetowe zadania współpracy w 2023 roku obejmują sfery zadań publicznych:

1. Sferę pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób:

- a) Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym bezdomnością.
- b) Wspieranie działań opiekuńczych, specjalistycznych oraz aktywizujących na rzecz osób starszych.

2. Sferę wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

- a) realizacja działań mających na celu wsparcie rodziny w kryzysie,
- b) kreowanie i promowanie działań wspierających prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

3. Sferę podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej:

- a) realizacja zadań o zasięgu ponadlokalnym i wojewódzkim mających na celu ochronę polskości, pielęgnowanie i upowszechnianie tradycji narodowych m.in. poprzez ochronę języka, tradycji, patriotyzmu ojczyzny, upamiętnianie ważnych rocznic historycznych oraz działań mających na celu wzrost świadomości narodowej.
- b) wydawanie niekomercyjnych opracowań, wydawnictw książkowych, literackich upowszechniających historię, tradycję, ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa województwa podlaskiego oraz popularyzujących historię regionu.

4. Sferę działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego:

- a) wspieranie inicjatyw kulturalnych mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących na terenie województwa podlaskiego.
- b) popularyzacja działań kulturalnych realizowanych przez mniejszości narodowe i etnicznych lub dla mniejszości narodowych i etnicznych poprzez organizację bezpłatnych imprez i wydarzeń kulturalnych, szczególnie o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak: koncerty, spektakle, przeglądy, festiwale, wystawy itp.;
- c) wydawanie niekomercyjnych opracowań, wydawnictw książkowych, literackich upowszechniających kulturę i historię mniejszości narodowych i etnicznych, ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa województwa podlaskiego.

5. Sferę ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej:

- a) upowszechnianie wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia oraz realizacja działań edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, dotyczących zdrowego stylu życia wśród mieszkańców województwa podlaskiego,

- b) realizacja działań i upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki pierwotnej i wtórnej, ukierunkowanych na wczesne wykrywanie skutków zdrowotnych schorzeń i urazów będących najczęstszą przyczyną zachorowań lub zgonów w województwie podlaskim.
- c) realizacja działań i upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki pierwotnej i wtórnej chorób zakaźnych wśród mieszkańców województwa podlaskiego.
- d) upowszechnianie form profesjonalnej pomocy i wsparcia społecznego osobom narażonym na problemy zdrowia psychicznego, oraz ich opiekunom, mieszkańcom województwa podlaskiego.

6. Sferę działalności na rzecz osób niepełnosprawnych:

- a) realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
- b) Promowanie i wspieranie działań oraz programów profilaktycznych dotyczących zmniejszenia ryzyka wystąpienia niepełnosprawności.
- c) Wspieranie i prowadzenie działań z zakresu szeroko pojętej rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

7. Sferę działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości:

- a) wspieranie działań służących rozwojowi pszczelarstwa i dostępności produktów pszczelich na rynku.

8. Sferę działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:

- a) realizacja działań mających na celu wszechstronny rozwój i aktywizację obszarów wiejskich.

9. Sferę nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania:

- a) działania wspomagające kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji; Działania wzmacniające zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży,
- b) działania na rzecz szerszego poznania kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy,
- c) wspomaganie skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych.

10. Sferę kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

- a) realizacja festiwali i wydarzeń artystycznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym,
- b) realizacja zadań w zakresie edukacji kulturalnej mieszkańców województwa podlaskiego, w tym edukacji dzieci, młodzieży, dorosłych oraz edukacji senioralnej i międzypokoleniowej, poprzez realizację, szkoleń, seminariów, warsztatów,
- c) Popularyzacja kultury poprzez organizację bezpłatnych imprez i wydarzeń kulturalnych, szczególnie o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak: koncerty, spektakle, przeglądy, festiwale, wystawy itp.,
- d) realizacja zadań w zakresie animacji przestrzeni publicznej poprzez projekty artystyczne (także w ramach amatorskiego ruchu artystycznego) integrujące społeczność lokalną i wzbogacające życie kulturalne województwa podlaskiego,
- e) wydawanie niekomercyjnych opracowań, wydawnictw książkowych, literackich upowszechniających kulturę ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa województwa podlaskiego,
- f) realizacja działań z zakresu wzmocnienia i budowania postaw aktywności w upowszechnianiu kultury regionu, służących popularyzacji i ochronie elementów tradycyjnej kultury ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa poprzez zakup/wytworzenie strojów lub elementów strojów regionalnych/historycznych, niezbędnych do realizacji zadań publicznych realizowanych na rzecz mieszkańców województwa podlaskiego.

11. Sferę wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:

- a) szkolenie i przygotowanie kadr wojewódzkich w Systemie Sportu Młodzieżowego,
- b) organizacja współzawodnictwa sportowego szkół województwa podlaskiego,
- c) organizacja szkolenia zawodników oraz upowszechnianie sportu w środowisku wiejskim, organizacja rywalizacji sportowej reprezentantów środowiska wiejskiego na poziomie ogólnopolskim, wojewódzkim oraz udział reprezentantów środowiska wiejskiego województwa podlaskiego w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich,
- d) organizacja szkolenia i współzawodnictwa sportowego osób z niepełnosprawnościami w zakresie sportu paraolimpijskiego i olimpiad specjalnych,
- e) organizacja wojewódzkich/ ogólnopolskich zadań promujących sport w środowisku akademickim,

- f) wspieranie organizacji wydarzeń sportowych, o zasięgu co najmniej wojewódzkim w tym m.in. imprez mistrzowskich oraz międzynarodowych,
- g) wydawanie niekomercyjnych opracowań promujących kulturę fizyczną i sport w województwie podlaskim,
- h) realizacja seminariów, konferencji i warsztatów w ramach współpracy w zakresie sportu,
- i) organizacja szkolenia sportowego oraz współzawodnictwa sportowego klubów sportowych z województwa podlaskiego,
- j) programy upowszechniające sport wśród dzieci i młodzieży,
- k) dofinansowanie klubów sportowych województwa podlaskiego za wyniki sportowe osiągnięte w 2022 r. w Systemie Sportu Młodzieżowego.

12. Sferę ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego:

- a) monitoring, inwentaryzacja, ochrona i popularyzacja wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu położonych w województwie podlaskim,
- b) podnoszenie świadomości społecznej w zakresie koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym i prawidłowej hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz aktywności prośrodowiskowej społeczeństwa,
- c) podnoszenie świadomości społecznej o ochronie bioróżnorodności, klimatu i przeciwdziałaniu skutkom suszy oraz aktywności prośrodowiskowej społeczeństwa,
- d) kształtowanie właściwych zachowań społecznych w celu poprawy jakości przestrzeni życia człowieka, w szczególności jakości powietrza i lokalnego klimatu w formule regrantingu,
- e) wspieranie działań służących rozpropagowaniu roli rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego.

13. Sferę turystyki i krajoznawstwa:

- a) popularyzacja turystyki aktywnej (w tym pieszej, rowerowej i wodnej, poprzez organizację bezpłatnych imprez i wydarzeń sportowo-turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak: rajdy piesze, rowerowe, regaty itp.),
- b) kształtowanie przestrzeni turystycznej poprzez wytyczanie, znakowanie, odnawianie (renowację) szlaków pieszych i rowerowych,
- c) wspieranie rozwoju produktów turystycznych jako atrakcyjnej, całorocznej oferty turystycznej mającej pozytywny wpływ na rozwój turystyki w województwie,

- d) popularyzacja szlaków, produktów turystycznych i atrakcji turystycznych z województwa podlaskiego dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.

14. Sferę ratownictwa i ochrony ludności:

- a) zapewnienie bezpieczeństwa nad obszarami wodnymi w województwie podlaskim.

15. Sferę przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:

- a) realizacja superwizji dla osób pracujących w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) realizacja ustandaryzowanych programów o potwierdzonej skuteczności oddziaływań profilaktycznych,
- c) realizacja działań z obszaru profilaktyki uzależnień behawioralnych.

16. Sferę działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust 3 w zakresie określonym w pkt 1-32 a:

- a) wkłady własne w zakresie "Programu współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie",

Rozdział 7.

OKRES REALIZACJI PROGRAMU

§ 11.

Program na rok 2023 będzie realizowany od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku.

Rozdział 8.

WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PLANOWANYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

§ 12.

1. Samorząd Województwa planuje przeznaczyć na realizację Programu środki budżetowe w wysokości nie mniejszej niż 13 125 000 zł.

2. Ostateczna wysokość środków finansowych na zlecenie realizacji zadań publicznych należących do Województwa Podlaskiego zostanie określona w budżecie Województwa Podlaskiego na rok 2023 r. oraz w ogłoszeniach konkursowych.

§ 13.

Program finansowany będzie z Budżetu Województwa, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz innych dostępnych środków.

Rozdział 9.

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

§ 14.

W realizacji niniejszego Programu uczestniczą:

- 1) Sejmik Województwa – jako organ stanowiący i kontrolny Województwa uchwała Program oraz określa wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań publicznych realizowanych przez podmioty Programu,
- 2) Zarząd Województwa – jako organ wykonawczy Województwa realizuje bieżącą współpracę z podmiotami Programu,
- 3) podmioty Programu – organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust 3 ww. ustawy.

§ 15.

Zarząd Województwa realizuje Program przy pomocy:

- 1) komórek organizacyjnych Urzędu,
- 2) jednostek organizacyjnych Województwa, w szczególności Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku.

§ 16.

Komórki organizacyjne Urzędu oraz jednostki organizacyjne Województwa podejmują i prowadzą bieżącą współpracę z organizacjami pozarządowymi, polegającą w szczególności na:

- 1) przygotowaniu i prowadzeniu otwartych konkursów ofert dla podmiotów Programu na realizację zadań publicznych finansowanych ze środków Samorządu Województwa,

- 2) kontroli i oceny realizacji zadania,
- 3) sporządzaniu sprawozdań z finansowanej i pozafinansowej współpracy z podmiotami Programu,
- 4) podejmowaniu i prowadzeniu współpracy z podmiotami Programu statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego w formach w § 8 i 9.

Rozdział 10.

SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

§ 17.

Ocena realizacji Programu dokonywana będzie w oparciu o następujące wskaźniki:

- 1) liczbę ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych,
- 2) liczbę organizacji pozarządowych uczestniczących w otwartych konkursach ofert,
- 3) liczbę ofert złożonych w ramach otwartych konkursów ofert,
- 4) liczbę organizacji pozarządowych, które otrzymały dotacje w ramach otwartych
- 5) konkursów ofert,
- 6) liczbę zadań publicznych dofinansowanych w ramach otwartych konkursów ofert,
- 7) liczbę wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe na realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 8) liczbę zadań publicznych dofinansowanych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 9) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych,
- 10) liczbę przedsięwzięć zrealizowanych we współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi,
- 11) liczbę inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe objętych patronatem Marszałka,
- 12) liczbę skonsultowanych aktów prawnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych,
- 13) liczbę organizacji pozarządowych uczestniczących w konsultacjach aktów prawnych.

§ 18.

Zarząd Województwa do dnia 31 maja 2023 roku przedstawi Sejmikowi Województwa sprawozdanie z realizacji Programu.

Rozdział 11.

**INFORMACJA O SPOSOBIE TWORZENIA PROGRAMU I PRZEBIEGU
KONSULTACJI PROGRAMU**

§ 19.

W celu uchwalenia Programu podejmowane są następujące działania:

1. przygotowanie projektu Programu przez Pełnomocnika Zarządu Województwa Podlaskiego do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi w uzgodnieniu z komórkami organizacyjnymi Urzędu i jednostkami organizacyjnymi Województwa, realizującymi zadania w zakresie pożytku publicznego oraz organizacjami pozarządowymi ze wsparciem eksperckim Rady. W tym celu Zarząd Województwa Podlaskiego powołuje Zespół konsultacyjny do spraw konsultowania rocznych programów współpracy samorządu województwa podlaskiego. Dokument jest opiniowany przez Podlaską Radę Działalności Pożytku Publicznego.
2. przeprowadzenie konsultacji Programu, zgodnie z Uchwałą nr VII/44/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego, z dnia 11 kwietnia 2011r., w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.) projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
3. sporządzenie przez Pełnomocnika Zarządu Województwa Podlaskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi zestawienia opinii, uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji i rozesłanie ich drogą elektroniczną podmiotom biorącym udział w konsultacjach oraz departamentów, biur i jednostek Urzędu,
4. przyjęcie przez Zarząd Województwa projektu Programu uwzględniającego wyniki konsultacji i skierowanie go pod obrady Sejmiku Województwa,
5. podjęcie przez Sejmik Województwa uchwały przyjmującej Program,

6. publikacja w Biuletynie Informacji Publicznej Województwa Podlaskiego uchwały przyjmującej Program oraz informacji o przebiegu i wynikach konsultacji.

Rozdział 12.

TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH

§ 20.

Komisje powoływane są przez Zarząd Województwa w celu opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych.

§ 21.

Zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach:

- 1) posiedzenia komisji konkursowej zwołuje oraz jej pracami kieruje przewodniczący komisji, a w przypadku jego nieobecności – wiceprzewodniczący komisji,
- 2) komisja konkursowa składa się z co najmniej 6 osób,
- 3) komisja może obradować i podejmować decyzje w obecności co najmniej połowy jej składu,
- 4) posiedzenie komisji i głosowanie może się odbyć przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub w trybie obiegowym,
- 5) o sposobie odbycia się posiedzenia i formie przeprowadzenia głosowania decyduje przewodniczący komisji.
- 6) decyzje komisji podejmowane są w drodze konsensusu, a jeżeli okaże się to niemożliwe, w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków. W przypadku równej ilości głosów rozstrzygający jest głos przewodniczącego komisji,
- 7) członkowie komisji zobowiązani są do zachowania bezstronności,
- 8) komisja konkursowa opiniuje oferty na podstawie kryteriów określonych szczegółowo w ogłoszeniu,
- 9) komisja konkursowa przedkłada Zarządowi Województwa listę ofert według ustalonej punktacji, którą rekomenduje do udzielenia dotacji wraz z propozycją podziału środków finansowych,
- 10) z przebiegu prac komisji konkursowej sporządzony jest protokół, który podpisują osoby reprezentujące komisję na posiedzeniu.

11) w przypadku głosowania przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub w trybie obiegowym protokół podpisywany jest przez przewodniczącego komisji.

**Harmonogram otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych
należących do Samorządu Województwa Podlaskiego w 2023 roku**

Lp.	Określenie celu zadania*	Termin ogłoszenia konkursu*	Termin realizacji zadania*	Pula środków do rozdysponowania*	Podmiot odpowiedzialny
Sfera pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób					
1.	Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym bezdomnością.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.	10 000 zł	ROPS w Białymstoku
2.	Wspieranie działań opiekuńczych, specjalistycznych oraz aktywizujących na rzecz osób starszych.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		
Sfera wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej					
1.	Realizacja działań mających na celu wsparcie rodziny w kryzysie.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.	10 000 zł	ROPS w Białymstoku

* ostateczna wysokość środków finansowych, szczegółowe terminy ogłoszenia konkursów i realizacji zadań będą określone w ogłoszeniach konkursowych.

2.	Kreowanie i promowanie działań wspierających prawidłowe funkcjonowanie rodzin.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		
Sfera podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej					
1.	Realizacja zadań o zasięgu ponadlokalnym i wojewódzkim mających na celu ochronę polskości, pielęgnowanie i upowszechnianie tradycji narodowych m.in. poprzez ochronę języka, tradycji, patriotyzmu ojczyzny, upamiętnianie ważnych rocznic historycznych oraz działań mających na celu wzrost świadomości narodowej.	I kwartał 2023 r.	marzec- grudzień 2023 r.	950 000 zł	Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego
2.	Wydawanie niekomercyjnych opracowań, wydawnictw książkowych, literackich upowszechniających historię, tradycję, ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa województwa podlaskiego oraz popularyzujących historię regionu.				
Sfera działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego					
1.	Wspieranie inicjatyw kulturalnych mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących na terenie województwa podlaskiego.	I kwartał 2023 r.	marzec- grudzień 2023 r.	500 000 zł	Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego
2.	Popularyzacja działań kulturalnych realizowanych przez				

	<p>mniejszości narodowe i etnicznych lub dla mniejszości narodowych i etnicznych poprzez organizację bezpłatnych imprez i wydarzeń kulturalnych, szczególnie o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak: koncerty, spektakle, przeglądy, festiwale, wystawy itp..</p>				
3.	<p>Wydawanie niekomercyjnych opracowań, wydawnictw książkowych, literackich upowszechniających kulturę i historię mniejszości narodowych i etnicznych, ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa województwa podlaskiego.</p>				
<p>Sfera ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 i 567)</p>					
1	<p>Upowszechnianie wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia oraz realizacja działań edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, dotyczących zdrowego stylu życia wśród mieszkańców województwa podlaskiego.</p>	<p>I kwartał 2023 r.</p>	<p>od daty podpisania umowy - do 31 grudnia 2023 r.</p>	<p>430 000 zł</p>	<p>Departament Zdrowia</p>

2	Realizacja działań i upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki pierwotnej i wtórnej, ukierunkowanych na wczesne wykrywanie skutków zdrowotnych schorzeń i urazów będących najczęstszą przyczyną zachorowań lub zgonów w województwie podlaskim.	I kwartał 2023 r.	od daty podpisania umowy - do 31 grudnia 2023 r.		
3	Realizacja działań i upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki pierwotnej i wtórnej chorób zakaźnych wśród mieszkańców województwa podlaskiego.	I kwartał 2023 r.	od daty podpisania umowy - do 31 grudnia 2023 r.		
4	Upowszechnienie form profesjonalnej pomocy i wsparcia społecznego osobom narażonym na problemy zdrowia psychicznego oraz ich opiekunom, mieszkańcom województwa podlaskiego.	I kwartał 2023 r.	od daty podpisania umowy - do 31 grudnia 2023 r.		
Sfera działalności na rzecz osób niepełnosprawnych					
1.	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.	2023 r.	czerwiec – grudzień 2023 r.	(środki PFRON)	ROPS w Białymstoku
2.	Wspieranie i prowadzenie działań z zakresu szeroko pojętej rehabilitacji osób niepełnosprawnych.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.	5 000 zł	

3.	Promowanie i wspieranie działań oraz programów profilaktycznych dotyczących zmniejszenia ryzyka wystąpienia niepełnosprawności	2023 r.	kwiecień– grudzień 2023 r.		
Sfera działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości					
1.	Wspieranie działań służących rozwojowi pszczelarstwa i dostępności produktów pszczelich na rynku	I kwartał 2023 r.	od daty podpisania umowy do 31 grudnia 2023 r.	50 000 zł	Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Sfera działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych					
1.	Realizacja działań mających na celu wszechstronny rozwój i aktywizację obszarów wiejskich.	I kwartał 2023 r.	od daty podpisania umowy do 31 grudnia 2023 r.	400 000 zł	Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Sfera nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania					
1.	Działania wspomagające kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji; Działania wzmacniające zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży	styczeń – luty 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.	60 000 zł	Departament Edukacji Sportu i Turystyki
2.	Działania na rzecz szerszego poznania kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.	styczeń – luty 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		

3.	Wspomaganie skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych.	styczeń – luty 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		
Sfera kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego					
1.	Realizacja festiwali i wydarzeń artystycznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym;				
2.	Realizacja zadań w zakresie edukacji kulturalnej mieszkańców województwa podlaskiego, w tym edukacji dzieci, młodzieży, dorosłych i edukacji senioralnej i międzypokoleniowej, poprzez realizację, szkoleń, seminariów, warsztatów;				
3.	Popularyzacja kultury poprzez organizację bezpłatnych imprez i wydarzeń kulturalnych, szczególnie o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak: koncerty, spektakle, przeglądy, festiwale, wystawy itp.;	I kwartał 2023 r.	marzec - grudzień 2023 r.	950 000 zł	Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego
4.	Realizacja zadań w zakresie animacji przestrzeni publicznej poprzez projekty artystyczne (także w ramach amatorskiego ruchu artystycznego) integrujące społeczność lokalną i wzbogacające życie kulturalne województwa podlaskiego;				

5.	Wydawanie niekomercyjnych opracowań, wydawnictw książkowych, literackich upowszechniających kulturę ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa województwa podlaskiego.				
6.	Realizacja działań z zakresu wzmocnienia i budowania postaw aktywności w upowszechnianiu kultury regionu, służących popularyzacji i ochronie elementów tradycyjnej kultury ze szczególnym uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa poprzez zakup/wytworzenie strojów lub elementów strojów regionalnych/historycznych, niezbędnych do realizacji zadań publicznych realizowanych na rzecz mieszkańców województwa podlaskiego.	I kwartał 2023 r.	marzec - grudzień 2023 r.		
Sfera wspierania i upowszechniania kultury fizycznej					
1.	Szkolenie i przygotowanie kadr wojewódzkich w Systemie Sportu Młodzieżowego	grudzień 2022 r.	styczeń-grudzień 2023 r.	9 000 000 zł	Departament Edukacji, Sportu i Turystyki

2.	Organizacja współzawodnictwa sportowego szkół województwa podlaskiego	grudzień 2022 r.	styczeń-grudzień 2023 r.		
3.	Organizacja szkolenia zawodników oraz upowszechnianie sportu w środowisku wiejskim, organizacja rywalizacji sportowej reprezentantów środowiska wiejskiego na poziomie ogólnopolskim, wojewódzkim oraz udział reprezentantów środowiska wiejskiego województwa podlaskiego w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich	grudzień 2022 r.	styczeń-grudzień 2023 r.		
4.	Organizacja szkolenia i współzawodnictwa sportowego osób z niepełnosprawnościami w zakresie sportu paraolimpijskiego i olimpiad specjalnych	grudzień 2022 r.	styczeń-grudzień 2023 r.		
5.	Organizacja wojewódzkich/ ogólnopolskich zadań promujących sport w środowisku akademickim	grudzień 2022 r.	styczeń-grudzień 2023 r.		
6.	Wspieranie organizacji wydarzeń sportowych o zasięgu co najmniej wojewódzkim w tym m.in. imprez mistrzowskich oraz międzynarodowych	grudzień 2022 r.	styczeń-grudzień 2023 r.		
7.	Wydawanie niekomercyjnych opracowań promujących kulturę fizyczną i sport w województwie podlaskim	grudzień 2022 r.	styczeń-grudzień 2023 r.		
8.		grudzień 2022 r.			

	Realizacja seminariów, konferencji i warsztatów w ramach współpracy w zakresie sportu.		styczeń- grudzień 2023 r.		
9	Organizacja szkolenia sportowego oraz współzawodnictwa sportowego klubów sportowych z województwa podlaskiego	grudzień 2022 r.	styczeń- grudzień 2023 r.		
10.	Programy upowszechniające sport wśród dzieci i młodzieży	grudzień 2022 r.	styczeń- grudzień 2023 r.		
11.	Dofinansowanie klubów sportowych województwa podlaskiego za wyniki sportowe osiągnięte w 2022 r. w Systemie Sportu Młodzieżowego	grudzień 2022 r.	styczeń- grudzień 2023 r.		
Sfera ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego					
1.	Monitoring, inwentaryzacja, ochrona i popularyzacja wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu położonych w województwie podlaskim	styczeń – luty 2023 r.	marzec - grudzień 2023 r.	250 000 zł	Departament Ochrony Środowiska
2.	Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym i prawidłowej hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz aktywności prośrodowiskowej społeczeństwa				

3.	Podnoszenie świadomości społecznej o ochronie bioróżnorodności, klimatu i przeciwdziałaniu skutkom suszy oraz aktywności prośrodowiskowej społeczeństwa				
4.	Kształtowanie właściwych zachowań społecznych w celu poprawy jakości przestrzeni życia człowieka, w szczególności jakości powietrza i lokalnego klimatu w formule regrantingu				
5.	Wspieranie działań służących rozpropagowaniu roli rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego	I kwartał 2023 r.	od daty podpisania umowy do 31 grudnia 2023 r.	50 000 zł	Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Sfera turystyki i krajoznawstwa					
1.	Popularyzacja turystyki aktywnej (w tym pieszej, rowerowej i wodnej, poprzez organizację bezpłatnych imprez i wydarzeń sportowo-turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak: rajdy piesze, rowerowe, regaty itp.)	styczeń 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.	110 000 zł	Departament Edukacji, Sportu i Turystyki
2.	Kształtowanie przestrzeni turystycznej poprzez wytyczanie, znakowanie, odnawianie (renowację) szlaków pieszych i rowerowych	styczeń 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		
3.	Wspieranie rozwoju produktów turystycznych jako atrakcyjnej, całorocznej oferty turystycznej mającej	styczeń 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		

	pozytywny wpływ na rozwój turystyki w województwie				
4.	Popularyzacja szlaków, produktów turystycznych i atrakcji turystycznych z województwa podlaskiego dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami	styczeń 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		
Sfera ratownictwa i ochrony ludności					
1.	Zapewnienie bezpieczeństwa nad obszarami wodnymi w województwie podlaskim	luty –marzec 2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.	220 000 zł	Departament Edukacji, Sportu i Turystyki
Sfera przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym					
1.	Realizacja superwizji dla osób pracujących w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.	30 000 zł	ROPS w Białymstoku
2.	Realizacja ustandaryzowanych programów o potwierdzonej skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		
3.	Realizacja działań z obszaru profilaktyki uzależnień behawioralnych.	2023 r.	kwiecień – grudzień 2023 r.		
Sfera działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32a					
1.	Wkłady własne w zakresie "Programu współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi oraz	I kwartał 2023 r.	Marzec – grudzień 2023 r.	100 000 zł	Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego

	<p>podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie"</p>				
--	--	--	--	--	--

Ponadto Samorząd Województwa planuje realizację działań na rzecz organizacji pozarządowych, m.in. działań służących rozwojowi kompetencji organizacji pozarządowych, poprzez realizację działań edukacyjnych i informacyjnych oraz działań wspierających integrację sektora pozarządowego.